పగిలిన గాలిబుడగ

పని చూసుకుందామని ఫైలు ముందుకు లాక్కున్నాడు మురారి. కళ్ళు ఫైల్లోకి చూస్తున్నాయి కాని అతని బుర్రలోకి ఏమీ ఎక్కడం లేదు. మెదడంతా మొద్దు బారిపోయి ఒక రకమైన గ్లాని ఆవహించింది.

ఫైలు అవతలికితోసి చిరాగ్గా చేతి వ్రేళ్ళు విరుచుకుని ఒక చేత్తో జుట్టు పైకితోసుకుని కుర్చీలో సాగిలపడ్డాడు. ఒక్క క్షణం కళ్ళు మూసుకున్నాడు. మాసిన చేతి రుమాలుతో ముఖం తుడుచుకున్నాడు.

లంచ్ టైములో క్యాంటీనులో జరిగిన వ్యవహారం తలుచుకుంటే ఒళ్ళు జలదరిస్తున్నది. మెదడుకు కరెంట్ షాక్ తగిలినట్లవుతున్నది.

శంకర్రావు తన తోటి గుమాస్తా - మితభాషి అనవసరమైన విషయాల్లో జోక్యం పెట్టుకునే తరహాకాదు. తన పనేమిటో తానేమిటో తప్ప చవకబారు ప్రసంగాలు చేయడం ఇతరుల గురించి మాట్లాడటం అతనికి అలవాటులేదు. నలుగురిలో పై కారణాలచేతనే పెద్దమనిషిగా చెలామణి అవుతున్నాడు.

మురారి క్యాంటీన్‌లో ఒక మూల కూర్చుని టీ తాగుతూ వుండగా పనికట్టుకుని దూరంనుంచీ వచ్చి మురారి పక్కనే కూర్చుని పలకరించాడు శంకర్రావు "ఎలా వున్నారు సార్" అంటూ.

మురారి కొంచెం ఆశ్చర్యపోయి అంతలోనే నవ్వుతూ "బాగానే వున్నామండి" అన్నాడు.

శంకర్రావు టీ తాగుతూ మొదలుపెట్టాడు. "ఏం జీవితాలో ఏమిటో! బొత్తిగా సుఖం లేకుండా పోయింది. పొద్దునలేచింది మొదలు ఒకటే పరుగైపోయింది. లేవడం గబగబ పనులు ముగించుకోవడం, బస్సుకోసం పరుగులెత్తడం, పొద్దుగూకి ఇంటికి చేరడం, తినడం, నిద్రకుపడటం.... ఇలా తయారైంది బతుకు. జీతం రాళ్ళు రాగానే ఇంటిదగ్గర డబ్బు పడెయ్యడం తప్ప ఏమీ పట్టించుకోడం కుదరదు. నా సంగతే తీసుకోండి. మా పిల్లలు ఏం చదువుతున్నారో ఎలా చదువుతున్నారో అసలు చదువుతున్నారో లేదోకూడా పట్టించుకోడానికి వీలు కావడంలేదు. ఇక్కడేమో పదింటి నుంచీ అరింటివరకూ గాడిదచాకిరీ."

మురారి కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుని ఆమాటలు వింటూ కూర్చుండిపోయాడు. శంకర్రావు ఉన్నట్టుండి పనికట్టుకుని వచ్చి పక్కనే కూర్చుని ఈ తరహా సోది ఎందుకు మొదలుపెట్టాడో అర్థం కాలేదు.

బీడీ ముట్టించుకుని "అంతేసర్... బొత్తిగా అర్థంలేని బతుకైపోయింది" అన్నాడు ఏమీ అనకపోతే బాగుండదని.

"అన్నట్టు మీరుండడం ఎక్కడ? అదే ఇటీవల ఇల్లు మారినట్టున్నారుగా?" అని అడిగాడు శంకర్రావు.

"అవును కృష్ణలంకలో వుంటున్నాం... ఇల్లు చిన్నదైనా అద్దె తక్కువనీ..."

శంకర్రావు ఉన్నట్టుండి "మీ అమ్మగారు బాగున్నారా?" అని అడిగాడు.

మురారి కొంచెం ఆశ్చర్యపోయి అంతలో " బాగానే వుంది" అన్నాను.

శంకర్రావు బల్లమీది గాజుగ్లాసును చేత్తో గుండ్రంగా తిప్పుతూ లోగొంతుకతో అన్నట్టు మీతో ఒక విషయం చెప్పాలనివచ్చాను..." అంటూ ఆగి గొంతు సర్దుకుని మీరు ఏమీ అనుకోవద్దు... అసలు మీ దృష్టి కీవిషయం తీసుకురావాలని అనుకోలేదు. కాని ఊరుకోలేక పోతున్నాను. ఎందుకంటే.. ఎందుకంటే... ఇతరులెవరికి తెలియకముందే మీకు తెలిస్తే జాగ్రత్త పడతారని అనిపించింది. అందుకనే చెప్పాలనుకున్నాను" అన్నాడు.

మురారి నివ్వెరపోయి "చెప్పండి సర్... ఏమిటి సంగతి?" అని అడిగాడు అదుర్దాగా.

"చెబుతాను... కాని మీరు ఉద్రేకపడవద్దు... బాధపడవద్దు. నెమ్మదిగా నింపాదిగా వ్యవహరించండి....."

"అలాగే చెప్పండి...." అన్నాడు ముందుకు జరుగుతూ మురారి.

శంకర్రావు అసలు విషయం బైటపెట్టాడు చాలా నెమ్మదిగా, సౌమ్యంగా.

అది వినీవినగానే మురారికి వొంటి నిండా తేళ్ళూ, జెర్రులూ పాకినట్టయింది. తలకొట్టేసినట్టయింది. కళ్ళు పెద్దవిచేసి నసుగుతున్నట్టు "నిజమా?" అనగలిగాడు.

"నిజం. నేను కళ్ళారా చూశాను. చాలాసార్లు చూశాను. బస్‌స్టాండ్ దగ్గర ఎక్కువసార్లు లీలామహల్ క్యూల దగ్గర. మీరేమీ అప్సెట్ కావద్దు. బాధగానే వుంటుంది కాకపోతే నింపాదిగా ఆలోచించి ఏదో ఒకటి చెయ్యండి. ఉద్రేకం, కోపతాపాలు అసలు పనికిరావు. సౌమ్యంగా మాట్లాడటం, జాగ్రత్తగా కనిపెట్టి వుండటం మంచిది. గట్టిగా పోట్లాట పెట్టుకుని హర్ట్ చెయ్యకూడదు." అన్నాడు శంకర్రావు నచ్చచెబుతూ.

మురారి లేచి "థ్యాంక్సండి..." అంటూ ఇంకేమీ మాట్లాడలేక లేచి వచ్చేశాడు.

అప్పటి నుంచీ మనసంతా కుతకుత ఉడికిపోతున్నది. అసలీ తక్కువ మధ్యతరగతి బతుకులే నికృష్టమైనవి. అటు వున్నట్టూ కాదు. ఇటు లేనట్టూ కాదు. ఉన్నంతలో జాగ్రత్తగా ముడుచుకుని జీవితం గడపాలి. చిన్నచిన్న చికాకులు ఏమీ చెయ్యవు. అవి అలవాటైపోతాయి. కాని యిలాటిదెక్కడన్నా ఉంటుందా? ఇది తన చెవిని వెయ్యడానికే ఆ పెద్దమనిషి అంత బాధపడిపోయాడు. ఎంత అప్రతిష్ఠ! ఎలా

జరుగుతున్నదిది అసలు? ఇంట్లో ఇందరుండి ఏం చేస్తున్నారు? ఎవరు మాత్రం ఏం చెయ్యగలరు?

శంకరి పొద్దున లేచినప్పటినుంచి వంచిన నడుం ఎత్తకుండా చాకిరీ చేస్తుంటుంది. తెల్లవారుజామునే లేచి తొమ్మిదింటి కల్లా వంటా వార్పూ ముగించి తిండ్లు పెట్టి ఎటుపోవలసిన వారినటు పంపి అలసిపోయి కాస్సేపు కూర్చోగానే మళ్ళీ మధ్యాహ్నం భోజనాలు, తర్వాత రాత్రికి చాకిరీ. ఇదీ తన భార్య దినచర్య. అలసట ఎరుగని ప్రాణి ఆమె. ఇక పెద్దవాడు కాలేజీ విద్యార్థి. వాడి తిరుగుళ్ళూ షికార్లూ వాడివి. ఇల్లుపట్టకుండా తిరుగుతూ వుంటాడు. పైగా కాలేజీలో వాడొక చిన్నసైజు నాయకుడు. తర్వాతి వాడు పదహారేళ్ళ హైస్కూలు విద్యార్థి. తరువాతది పదేళ్ళపిల్ల. వాళ్ళ చదువులూ, ఆటలూ వాళ్ళవి. మురారికి తల్లి కళ్ళల్లో నిలిచింది. అరవైదశకందాటి ఏడెనిమిదేళ్ళు వెళ్ళివుంటాయి ఎప్పుడు పుట్టిందో ఏమో! వివరం తెలీదు. జీవితంలో ఏ సుఖం అనుభవించిందో ఏ కష్టాలు భరించిందో గుర్తులేదు. పెళ్ళయాక భర్తచేతిలో - అంటే తన తండ్రి చేతిలో అష్టకష్టాలూ పడింది. ఆయన వ్యసనపరుడు, జూదరి, వ్యభిచారి, నాటకాలపిచ్చిలో పడి పిత్రార్జితమంతా తగలేశాడు.

పుట్టీ పుట్టకా పోయినవారు పోగా తనొక్కడే మిగిలాడు. తనమీద ఆశలన్నీ పెట్టుకుని చిన్నప్పటినుంచీ గారాబంగా నేల తగల నీయకుండా పెంచింది. తండ్రి క్రమంగా మారి ఒక ప్లీడరు దగ్గర గుమస్తాగా చేరి నాలుగు రాళ్ళు సంపాయించేవాడు. రోజల్లా కష్టపడేవాడు. తనను ఎంతో ముద్దుగా మురిపెంగా చూసుకునేవాడు. 'నా బంగారు తండ్రి పెద్దవాడై కలెక్టరవుతాడు' అనేవాడు. ఇన్నీ అని తాను ఎస్సెల్సీ చదువుతుండగా హఠాత్తుగా చచ్చిపోయాడు. మృత్యువు చెప్పా పెట్టకుండా సద్దుచేయకుండా కోర్టు ఆవరణలోని చెట్టు క్రింద ఆయన్ని కబళించుకుపోయింది. తర్వాత ఆ తల్లి ఏ బాధలు భరించిదో తెలీదు. కష్టించి పనిచేసి కడుపు కట్టుకుని తనను కాలేజీలో చేర్పించింది. బి.ఏ. అయిందనిపించి తాను ఉద్యోగాల వేటలో పడ్డాడు.

రెండేళ్ళు ఆ వేటలోనే గడిచిపోయింది. తర్వాత తన అదృష్టం పండి ఇదిగో ఈ గొర్రెతోక ఉద్యోగం లభించింది. అప్పుడదే మహాప్రసాద మనిపించి ఇందులో చేరాడు. "ఈ మాత్రం కూడా లేనివాళ్ళెంతమంది లేరుగనుక!" అని సమర్థించుకున్నాడు. డాక్టరై పేరూ డబ్బూ సంపాయించాలని కలలుగన్న తాను ఇలా గుమస్తా అవతారంలో కుర్చీకి అంటుకుపోయాడు. తల్లి జుట్టు పండిపోయింది. పళ్ళు కొన్నే మిగిలాయి. శరీరం ముడతలు పడింది. కళ్ళు గాజుబిళ్ళలైనాయి. రోడ్డుపక్క ఎక్కడో పాత కళ్ళజోడు కొనుక్కొని పెట్టుకు తిరుగుతూ వుంటుంది.

ఇటీవలే ఉన్నట్టుండి ఒక రోజున నెమ్మదిగా "ఇవాళ ఒక కల వొచ్చిందిరా అబ్బాయ్!" అన్నది.

"ఏమిటాకల?" అని అడిగాడు తాను.

'ఏమీలేదు. వొట్టి ఆరు బయలు ఆకాశం... అంతలో అంతా కాకులమయం... వందలూ వేలూ కాకులు కనిపించాయి."

"కనిపిస్తే ఏం?"

"ఏమో... నాకేం తెలుసు... కనిపించాయంటున్నా నంతే..."

కాని ఆమె మనసులో ఏదో సంశయలేశం వున్నట్టు తోచింది.

మురారి ఉలిక్కిపడి చూశాడు. "పోదాం పదండి. టైమయింది. కుర్చీలోనే కూర్చుని కలలు కంటున్నారు" అంటున్నాడు పక్క గుమాస్తా మారుతీరావు.

అతడు ఆవులించి లేచాడు. ఫైళ్ళు పక్కకు సర్దాడు. ఒక్కసారి జేబులు తడువుకున్నాడు. తర్వాత రుమాలుతో మొహం తుడుచుకున్నాడు.

"ఇవాళ అర్జంటు పనుంది...." అంటూ కాఫీకి, సినిమాకూ ఆహ్వానించిన ఇద్దరు నేస్తాలను వొదిలించుకుని గబగబ నడిచాడు. రోడ్లన్నీ జనంతో రద్దీగా కోలాహలంగా కిటకిటలాడుతున్నాయి. ఎన్నికలు దగ్గర పడటంతో నినాదాలూ అరుపులతో ఊరంతా అక్షరాలా సంతలాగుంది.

సిటీబస్సులో మురారి బస్టాండు దగ్గర దిగాడు. కొద్దిగా వొణుకుతున్న వ్రేళ్ళతో జుట్టు పైకి తోసుకున్నాడు. తర్వాత ఎదురుగా వున్న టీ స్టాలు ముందు నుంచుని కొంచెం టీ తాగాడు.

ఆ తర్వాత మెల్లిగా మెట్లెక్కి బస్‌స్టాండ్ లోపలికి వెళ్ళాడు. చురుగ్గా చూస్తూ బస్టాండు అంతటా కలయదిరిగాడు. బస్సు పక్కన ఇద్దరుముగ్గురు అడుక్కునేవాళ్ళు కనిపించారు. ఒకడు 'కాళ్ళులేని బ్రతుకు బాబూ! ధర్మం చెయ్యండి బాబూ!' అని అరుస్తున్నాడు. మరొక ఆడమనిషి గుడ్డిది మరోచోట 'కబోదిదాన్ని బాబూ! మారాజులు ధర్మంచెయ్యండి పుణ్యముంటది' అంటూ అడుక్కుంటున్నది. ఒకడు మొహమంతా మచ్చలవాడు, చెయ్యిలేనివాడు పెద్ద గొంతుకతో 'కష్టపడలేని అవిటివాణ్ణిబాబూ' అంటూ అడుక్కుంటున్నాడు. మరోచోట ఒక పసిపిల్ల చేతిలో పలకాపుస్తకం పట్టుకుని అడుక్కుంటున్నది.

మురారి నిట్టూర్చి మెట్లుదిగి ఇవతలికి వచ్చాడు. ఎదురుగా లీలామహల్ వైపు నడిచాడు. ఒకపక్కగా నిలబడి చురుకు చూపులతో చుట్టూ పరికించాడు.

ఏదో కొత్త ఇంగ్లీషుసినిమా ఇంకా టిక్కెట్లు ఇవ్వటం ప్రారంభించలేదు. క్యూలు కొండవీటిచేంతాళ్ళలా పెరిగి ఉన్నాయి. రకరకాల చిన్నచిన్న బండ్ల వ్యాపారులు కేకలువేస్తూ రొదచేస్తున్నారు.

మురారి జాగ్రత్తగా పరీక్షగా చూస్తూ ముందుకుసాగాడు. ఒక క్యూ పక్కన దాదాపు అరడజను మంది చేతులు చాచి అడుక్కుంటున్నారు. అందులో ముగ్గురాడవాళ్ళున్నారు. ఒకతె పసిపిల్ల నెత్తుకుని 'పాలులేని పసిప్రాణం బాబూ! అయిదు పైసలెయ్యండి బాబూ!' అని పెద్ద గొంతుకతో అడుక్కుంటున్నది. మరొకతె మరుగుజ్జు... మరొకతె ఏడేళ్ళ పసిపిల్ల... దాని చంకలో నెలలగుడ్డు...

మురారి ఒకపక్కగా చాలాసేపు నిలబడ్డాడు. అతని చూపులు చుట్టూ నిశితంగా తిరుగుతూనే వున్నాయి. టిక్కెట్లివ్వడం ప్రారంభించినట్టున్నారు. క్యూ తరగడం మొదలైంది.

అంతలో లైట్లు వెలిగి కొద్దిసేపట్లోనే పట్టపగల్లా వెలిగిపోవడం జరిగింది. శీతాకాలం పొద్దేమో ఇట్టే చీకటిపడిపోయింది. ఫ్లోరోసెంట్ లైట్ల వెలుగు పాదరసంలా వెలిగిపోతున్నది.

మురారి గోడపక్కగా చాలాసేపు నిలబడ్డాడు.

జాగ్రత్తగా చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

"ఇక్కడున్నారేమిటి? సినిమా కొచ్చారా?" అని పలకరించిన మిత్రుణ్ణి చూసి నవ్వి "అబ్బే! సినిమాక్కాదు ఊరికే నిలబడ్డాను" అన్నాడు. ఆ మిత్రుడు జరగనున్న ఎన్నికల గురించీ, పార్టీల గురించీ, రాజకీయాల గురించీ అనర్గళంగా మాట్లాడుతూ వుంటే 'ఆఁ అహా! అలాగా అవునవును' అంటూ నిలబడ్డాడు. ఐతే గద్దలాగా చూపులను మాత్రం ప్రసరింపజేస్తూనే వున్నాడు. చివరకు అంతా సద్దుమణిగింది. అడుక్కునే వాళ్లందరూ ఎటెటో వెళ్ళిపోయారు. కొత్తవాళ్ళు ఎవరూ రాలేదు.

మురారి కదిలాడు. అకస్మాత్తుగా అతని మనసు తేలికపడింది. 'అబ్బే అది నిజం అయివుండదు. శంకర్రావు ఎవర్ని చూసి ఎవరనుకున్నాడో ఛీఛీ దాన్ని తాను నమ్మడం, మనసు చెడగొట్టుకోడం, పిచ్చెక్కినవాడిలా ఇలా తిరగడం, అబ్బే: అంతా వెర్రిగా ఉంది...' అనుకున్నాడు.

"ఎంతయినా తన తల్లి... ఛీఛీ... అలా పరువుతక్కువగా, ఏం తక్కువైందని... తిండి లేకనా, తిప్పలు లేకనా... అబ్బే, ఖచ్చితంగా శంకర్రావు పొరబడ్డాడు అందులో సందేహం ఏ మాత్రమూ లేదు...."

మురారి గబగబ ఇంటివైపు నడిచాడు. బ్రిడ్జిదాటి రోడ్డుదాటి సందుగొందులు గడిచి చివరగా ఉన్న తమ ఇంటికేసి విసవిస నడిచాడు.

వీధి గుమ్మం దాటి ఆవరణలో అడుగుపెట్టినవాడు అలాగే కొయ్యబారిపోయాడు.

వరండా చివర ఒక పెట్రోమాక్సు లైటు వెలుగుతున్నది. తన భార్యా, పిల్లలూ, చుట్టుపక్కలవారు కొందరు పంచలో కూర్చుని వున్నారు. అందరూ నిశ్శబ్దంగా వున్నారు. అతన్ని చూస్తూనే కళ్ళనీళ్లతో ఎదురువచ్చింది భార్య. ఆమె వెనకనే పిల్లలు...

ఆవరణలో ఒక పక్క గోడవారగా చింకిచాప మీద పడివుంది తల్లి దేహం... తలవైపు చిన్న దీపం.

మురారి గొల్లుమన్నాడు. కూలబడ్డాడు.

ఎవరో వచ్చి "ఎవరెవరు రావాలి?" అని అడిగారు.

"ఎవరు రావాలి?... ఎవరొస్తారు...? వచ్చేవారెవరున్నారు? ఆc! ఒక మేనమామ ఉన్నాడు. ఆయన అడ్రసిస్తాను.... ఒక టెలిగ్రాం ఇస్తే చాలు"

ఆ రాత్రి బాగా పొద్దుపోయిన తర్వాత మురారి రెండోకొడుకు తమ పక్కగదిలో మంచం కింద ఉన్న మామ్మ ట్రంకుపెట్టె ఇవతలికి లాగాడు. అది బాగా పాతది. దానికున్న చిన్నతాళం పగలకొట్టి మూత తీశాడు.

లోపల ఏవేవో పూజ పుస్తకాలు, వ్రత గ్రంథాలు, పాత జాబులు, ఒక పాత ఫోటో.... యాభై ఏళ్ళ నాటి గుంటూరు ఏ సి. కాలేజీ ఎఫ్. ఏ. విద్యార్థుల గ్రూప్ ఫోటో.... చిల్లులు పడిపోయి.... ఒక పక్కని మూడు మూటలున్నాయి.

అతడు ఉత్కంఠతో విప్పిచూశాడు. తర్వాత "నాన్నా" అని పిలిచాడు మెల్లిగా.

మురారి... భార్య... మిగిలిన పిల్లలూ లోపలికి వచ్చారు. మురారి కొయ్యబారిపోయాడు.

ఎదురుగా పెద్దకుప్పగా నాణేలు పోగుపడివున్నాయి. అన్నీ అయిదులూ పదులూ, రెండు... మూడుపైసల బిళ్ళలు... మురారికి దుఃఖం పొంగివచ్చింది.